

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ลำไย (Longan) (*Dimocarpus longan* Lour.) เป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญอยู่ในวงศ์ Sapindaceae เช่นเดียวกับ ลิ้นจี่ มักประสบปัญหาในการออกดอกและให้ผลผลิตปีเว้นปี (Alternate bearing) (Menzel, 1984) ปัจจุบันมีการใช้สารโพแทสเซียมคลอเรต ($KClO_3$) กระตุ้นให้ลำไยออกดอกนอกฤดูได้ เกษตรกรส่วนใหญ่จึงนิยมผลิตลำไยนอกฤดู ทำให้มีการกระจายผลผลิตได้ตลอดปี ในปี 2542-2543 สภาพภูมิอากาศช่วงเดือนตุลาคมถึงธันวาคม มีอากาศค่อนข้างเย็น (อุณหภูมิคงที่ระหว่าง 10-12 องศาเซลเซียส) ยาวนานและต่อเนื่องทำให้ลำไยออกดอกดีมากในฤดูกาลปกติ แม้กระทั่งต้นที่ราดสารเพื่อผลิตนอกฤดูที่เพิ่งเก็บเกี่ยวก็ยังสามารถออกดอกอีกด้วย นอกจากนี้ยังพบการออกดอกบนต้นที่ผลิตนอกฤดูในเดือนพฤศจิกายน จึงทำให้ผลผลิตมีมากและผันผวน ราคาตกต่ำ เกษตรกรประสบปัญหาขาดทุนรวมทั้งพื้นที่การผลิตลำไยนอกฤดูลดลง จึงควรมีการวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ซึ่งมีหลายแนวทางดังนี้

1. ผลิตลำไยก่อนฤดู ให้ออกดอกช่วงเดือนตุลาคมถึงธันวาคม เก็บเกี่ยวผลิตเดือนเมษายนถึงมิถุนายน
2. ยับยั้งการออกดอกของลำไยในช่วงฤดูกาลปกติ โดยกระตุ้นให้แตกใบอ่อนช่วงสภาพอากาศหนาวเย็นเดือนพฤศจิกายนถึงธันวาคม

ในสภาพธรรมชาตินั้นถ้าต้นลำไย และลิ้นจี่แตกใบอ่อนใกล้กับช่วงฤดูออกดอกปกติ พบว่าต้นลำไยและลิ้นจี่จะไม่สามารถออกดอกหรือออกดอกน้อยลงถึงแม้ว่าจะผ่านอากาศที่หนาวเย็นก็ตาม (พาวิณ, 2543 ; Menzel, 1983) เช่นเดียวกับในกรณีที่ใช้สารโพแทสเซียมคลอเรตกับต้นลำไยที่อยู่ในระยะใบอ่อนพบว่ามีการออกดอกน้อยเช่นกัน ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์ เพื่อหาวิธีให้ต้นลำไยแตกใบอ่อนใกล้กับช่วงเวลาการออกดอกปกติ ซึ่งน่าจะเป็นวิธีการที่ยับยั้งไม่ให้ลำไยออกดอกในฤดูกาลปกติได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อให้ได้วิธีการกระตุ้นให้ลำไยแตกใบอ่อนใกล้กับช่วงเวลาการออกดอกปกติ
2. เพื่อให้ได้วิธีการยับยั้งการออกดอกของลำไยฤดูกาลปกติ